C U R T E A D E A P E L N O R D

Dosarul nr.21rji-815/25 Judecătoria Edineț, sediul Briceni
Nr.PIGD 1-25030820-03-21rji-25062025 Judecător: Ghenadie Comerzan

D E C I Z I E
În numele Legii

20 noiembrie 2025 municipiul Bălţi

Colegiul penal al Curţii de Apel Nord
În completul compus din:
Preşedintele completului, judecător Ghenadie Liulca
Judecători Ludmila Iarmaliuc, Aurelia Andronache

a judecat în lipsa părților, în ordine de recurs, recursul inițial al directorului Penitenciarului nr.2 Lipcani, comisar de justiție, Andrei Socol și cel suplimentar al directorului interimar Penitenciarului nr.2 Lipcani, comisar principal de justiție, Corneliu Rîmbu declarat împotriva încheierii Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din data de 27 mai 2025, privind admiterea plângerii condamnatului **Savciuc Mihail** împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței CEDO, afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul-raportor, ţinînd cont de argumentele invocate în recurs, în raport cu materialele cauzei şi prevederile legii în vigoare, Colegiul penal,-

a c o n s t a t a t :

La data de 10 martie 2025 în judecătoria Edineț, sediul Briceni a fost înregistrat plîngerea condamnatului Savciuc Mihail împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile

condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale.

În motivarea plângerii condamnatul indică că, anterior prin încheierea Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 27.07.2023 s-a constat deținerea sa în condiții inumane și degradante, însă condițiile de detenției nu s-au îmbunătăți pînă la momentul dat. În continuare se deține în Penitenciarul nr. 2 Lipcani, în condiții inumane, și anume: supraaglomerarea celulei; neasigurarea cu spațiul minim locativ de cel puțin de 4 m2 per condamnat; în celulă nu se efectuează deratizarea și dezinfectarea; celula este în stare deplorabilă; celula populată cu diferite insecte; lipsa sistemului de ventilare; în celulă lipsește veceu, lavoar; lipsa apei calde pe timp de iarnă; lipsa locului special amenajat pentru spălarea și uscarea hainelor; lipsa locului pentru spălarea veselei; apa potabilă de calitatea ea; în baie nu sunt instalate oglinzi, polițe.

Condamnatul Savciuc Mihail solicită constatarea încălcării prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale în cadrul executării pedepsei, în Penitenciarul nr. 2 Lipcani, cu reducerea pedepsei.

Prin încheierea Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 27 mai 2025 s-a admis plângerea condamnatului Savciuc Mihail împotriva administraţiei instituţiilor penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

S-a constatat faptul că, Savciuc Mihail a fost deţinut în perioada 20.06.2023-31.03.2025 în Penitenciarul nr. 2 Lipcani în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, în total o perioadă de 650 (șase sute cincizeci) zile, în calitate de condamnat.

În conformitate cu prevederile art. 473/4 alin. (4) CPP, s-a redus pedeapsa condamnatului Savciuc Mihail cu 65 (șaizeci și cinci) zile, pentru perioada de 650 (șase sute cincizeci) zile, în care condamnatul s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr. 2 Lipcani cu statut de condamnat, calculându-se 1 zi de reducere pentru 10 zile de detenție.

Termenul pedepsei definitive stabilită lui Savciuc Mihail prin sentința Judecătoriei Edineț, sediul central din 30.12.2019, cu închisoare pe un termen de 09 (nouă) ani, urmând să fie redus cu 65 (șaizeci și cinci) zile.

A fost obligată administrația instituției Penitenciare nr. 2 Lipcani să înlăture condițiile precare de detenție în termen de 15 zile.

Împotriva acestei încheieri a declarat recurs administrația Penitenciarului nr.2 Lipcani, solicitând casarea încheierii ca fiind neîntemeiată, cu respingerea plângerii condamnatului, or, în Raportul de evaluare a condițiilor de detenție, prezentat în cadrul ședinței de judecată, au fost prezentate probele, inclusiv și planșeta fotografică, care cu certitudine dovedesc că, condamnatului Savciuc Mihail în Penitenciarul nr.2 Lipcani i-au fost acordate condițiile minime necesare de detenție.

Consideră că, judecătorul de instrucție a examinat cauza formal, în lipsa unei aprecieri obiective a aspectelor de fapt şi de drept, în lipsa unei analizei complete, în ansamblu şi sub toate aspectele a împrejurărilor cazului, fapt ce denotă netemeinicia încheierii judecătorului de instrucție.

Conform prevederilor art.447 alin.(1), (2) Cod de procedură penală, *(1) Recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces. (2) Instanța de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței.*

În respectarea prevederilor sus menționate, Colegiul penal a comunicat părților despre dreptul de a depune o referință.

Referință, până la data examinării cauzei, nu a parvenit.

Verificând argumentele recursului în raport cu materialele prezentate instanței și prevederile legii, Colegiul penal a ajuns la concluzia că, cererea de recurs inițială și c ea suplimentară urmează a fi respinsă ca nefondată, soluția Colegiului fiind adoptată în conformitate cu prevederile art.449 alin.(1) pct.1) lit.a) Cod de procedură penală, potrivit cărora, judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: *...respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă: ...recursul este nefondat*.

În argumentarea soluției emise la caz, Colegiul menționează că, judecătorul de instrucție judecând plângerea înaintată de condamnatul Savciuc Mihail împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție, a respectat normele procesuale, a verificat complet, obiectiv, suficient și în ansamblu împrejurările cazului, cât și argumentele formulate în plângere prin prisma raportului prezentat de către administrația instituției penitenciare, prin prisma Statutului Executării pedepsei de către condamnați aprobat prin HG nr.583 din 26.05.2006, prin prisma Raportului Consiliului pentru Prevenirea Torturii, și

prin prisma practicii constante CtEDO, corect ajungând la concluzia privind admiterea acestei plângeri.

Astfel, Colegiul penal conclude că, judecătorul de instrucție corect, în baza circumstanțelor analizate, a admis plângerea acestuia și a constatat deținerea lui Savciuc Mihail în condiții contrare prevederilor art.3 CEDO, în perioada în Penitenciarul nr. 2 Lipcani în perioada 20.06.2023-31.03.2025.

Potrivit plângerii înaintate, Savciuc Mihail susține că, s-a deținut în Penitenciarul nr. 2 Lipcani în condiţii inumane de detenție și anume: supraaglomerarea celulei; neasigurarea cu spațiul minim locativ de cel puțin de 4 m^2 per condamnat; în celulă nu se efectuează deratizarea și dezinfectarea; celula este în stare deplorabilă; celula populată cu diferite insecte; lipsa sistemului de ventilare; în celulă lipsește veceu, lavoar; lipsa apei calde pe timp de iarnă; lipsa locului special amenajat pentru spălarea și uscarea hainelor; lipsa locului pentru spălarea veselei; apa potabilă de calitatea ea; în baie nu sunt instalate oglinzi, polițe.

Potrivit raportului prezentat de administrația penitenciarului, instanța de judecată judicios a constatat că condamnatul Savciuc Mihail s-a deținut în Penitenciarul nr.2 Lipcani, în celula nr. 46, încăperea unde a fost deținut condamnatul Savciuc Mihail, are suprafața totală 12 m^2 . În încăperea au fost deținute 2-3 persoane. Suprafața locuibilă pentru o persoană a constituit 6 m2 - 4 m2 a celulei 49,4 m2 . Iluminarea naturală și ventilarea sunt asigurate prin 1 geam din termopan, cu dimensiunea 1,25x1,40 m., care se deschide, fără gratii. Iluminarea artificială este asigurată prin corpul de ilum LED, cu capacitatea 100W. Celula este dotată cu 2 prize electrice. Încăperea este mobilată cu 3 locuri de somn, 2 scaune, 1 masă, 2 polițe de perete, 2 noptiere. Veceu și lavoar sunt amenajate în clădirea separată, în curtea Școlii de meserii, unde condamnații au acces liber. Asigurarea cu apă potabilă este diurnă, care este furnizată din fîntîna arteziană. Calitatea apei se verifică regulat de către laboratorul CSP Edineț Ministerul Sănătății RM. Fiecărui condamnat este asigurată posibilitatea de a face baia odată în săptămână cu apa caldă. Baia penitenciarului este situată în clădirea sepărată constituită din vestiar (16 m2), dotat cu cuiere pentru haine, polițe, băncile de așezat, și încăperea pentru spălarea (40 m2), amenajată cu teracotă pe podea și pereți, cu 10 duşe, cu 10 oglinde cu poliţe. Ventilarea este asigurată prin gemuri de tip termopan, totodată, funcționează sistem de ventilare artificială. Spălarea rufelor personale şi lengeriei de pat a condamnaţilor se efectuiază prin intermediul

spălătoriei penitenciaului, spălătoria lucrează zilnic, cu excepţia duminicii, şi este dotată cu maşine de spălat de tip automat. Cantitatea rufelor pentru spălat nu se limitează. Spălarea rufelor în maşinele de spălat de tip automat efectuiază deţinutul angajat la funcţie de operator la maşinele de spălat. Pe teritoriul penitenciarului sunt amenajate locurile speciale pentru uscarea rufelor condamnaţilor. Pe parcursul deţinerii în Penitenciarul nr.2 Lipcani, condamnatul Savciuc Mihail a fost asigurat cu locul de dormit personal, noptiera, agăţătoare la haină, saltea, perna, plapumă. Lingerie de pat, îmbracaminte şi încălţăminte se eliberează în caz de necesitate, la cererea condamnatului. Condamnatul Savciuc Mihail a fost asigurat cu produse de igiena personală în limitele prevăzute de Hotărârea Guvernului nr. 609 din 29.05.2006 privind normele minime de alimentare zilnică şi obiecte de toaletă şi menaj ale deţinuţilor, sub semnătură în actele de primire-predare. Alimentaţia condamnaţilor este organizată 3 ori pe zi în cantina penitenciarului. Toţi condamnaţii, inclusiv şi condamnatul Savciuc Mihail sunt asiguraţi cu hrana caldă, în conformitate cu normele minime de alimentare zilnică (HG nr.609 din 29.05.2006). Condamnaţii Penitenciarului nr.2 Lipcani, inclusiv şi Savciuc Mihail, beneficiază în mod gratuit de asistenţa medicală şi de medicamente în volumul stabilit de Programul unic al asigurării obligatorii de asistenţa medicală.

Analizând raționamentul concluziilor deduse de prima instanță în procesul de examinare a cauzei, în raport cu materialele anexate la dosar, Colegiul penal conchide că, instanța de judecată corect a constatat faptul detenției condamnatului Savciuc Mihail în instituția penitenciară supra menționată în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția privind apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Colegiul observă că, cercetând calitatea condițiilor de detenție în Penitenciarul nr.2 Lipcani prin prisma celor invocate de către condamnatul Savciuc Mihail a celor statuate în rapoartele prezentate de administrația penitenciarelor, cât și ținând cont de concluziilor prevăzute în rapoartele internaționale referitoare la evaluarea condițiilor detenției în penitenciarele Republicii Moldova, prima instanță temeinic a conchis asupra faptului că condamnatul Savciuc Mihail s-a aflat în condiții care au depășit nivelul de suferință inerent detenției printre care ar fi: condiții de supraaglomerarea celulei; neasigurarea cu spațiul minim locativ de cel puțin de 4 m^2 per condamnat; celula populată cu diferite insecte; lipsa sistemului de ventilare; umiditatea.

Colegiul susține temeinicia soluției adoptate de prima instanță, or, aceste condiții fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor, motiv pentru care la caz judecătorul de instrucție temeinic a aplicat formula de calcul stipulată de legislator în textul art.473^4 alin.(4) Cod de procedură penală, care în opinia Colegiului este una echitabilă, or, reducerea totală dedusă în mărime de 65 zile este una adecvată și suficientă, bazată pe o justă apreciere a circumstanțelor de fapt și pe o legătură rezonabilă de cauzalitate dintre prejudiciul cauzat și recompensa instituită, și care va avea efectul compensatoriu.

Ținând cont de cele menționate, instanța de recurs concluzionează că, cerințele invocate de recurent sunt neîntemeiate, careva temei de casare a încheierii nu s-au stabilit, fiind condiționată respingerea cererii de recurs inițiale și cea suplimentare, cu menținerea în vigoare a actului judecătoresc contestat.

În conformitate cu art.449 alin.(1) pct.1) lit.a) Cod de procedură penală, Colegiul penal,-

D E C I D E :

Recursul inițial al directorului Penitenciarului nr.2 Lipcani, comisar de justiție, Andrei Socol și cel suplimentar al directorului interimar Penitenciarului nr.2 Lipcani, comisar principal de justiție, Corneliu Rîmbu declarat împotriva încheierii Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 27 mai 2025, privind admiterea plângerii condamnatului Savciuc Mihail împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței CEDO, afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, se respinge ca nefondat, cu menținerea fără modificări a încheierii în cauză.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecător: Ghenadie Liulca

Judecători: Ludmila Iarmaliuc

Aurelia Andronache